

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor declarate de Vasiliu Voloșin și Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Bălți”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Voloșin Vasiliu împotriva Întreprinderii de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Bălți” privind anularea ordinului și încasarea sumelor,

împotriva deciziei din 29 ianuarie 2023 a Curții de Apel Bălți

*(Dosarul nr. 2ra-1553/23
NR. PIGD 2-22135860-01-2ra-24102023)*

Recursurile declarate după 01 septembrie 2023. Recursurile sunt vădit neîntemeiate în temeiul art. 433 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Bălți, sediul Central, jud. A. Roșca
Curtea de Apel Bălți, jud. S. Procopciuc, D. Corolevschi, D. Stănilă

06 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursurilor declarate de Vasilii Voloșin și Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Sivicultură Bălți”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Ghenadie Eremciuc,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 15 septembrie 2022, Vasilii Voloșin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Întreprinderea pentru Sivicultură Bălți”, privind anularea ordinului și repararea prejudiciului material și moral.

2. În motivarea acțiunii, a indicat că, activează în calitate de pădurar la cantonul silvic nr.15 la Întreprinderea de stat „Întreprinderea pentru Sivicultură Bălți” din anul 2004. Pe parcursul activității sale de pădurar, și-a îndeplinit conștiincios obligațiunile sale de serviciu, nefiind sancționat disciplinar.

3. La 08 iulie 2022, a ieșit în concediu ordinar pentru anul 2022, care ulterior, i-a fost prelungit până la 02 august 2022 - din motivul aflării în concediu medical. Aflându-se în concediu, în luna iulie, întâmplător a observat câteva defrișării ilegale din pădure. Cu toate că se afla în concediu, fiind o persoană responsabilă, s-a deplasat la gospodăria silvică și a raportat despre faptul dat inginerului pază și protecție a pădurii - Igor Ciobanu. Între ei a avut loc o discuție cu un ton ridicat, deoarece inginerului pază și protecție a pădurii nu i-a plăcut că i se dau indicații. Atunci s-a întors și a plecat acasă.

4. Peste o perioadă de timp, a aflat că inginerul Igor Ciobanu a depus plângere în adresa directorului, care la rândul său a inițiat o anchetă de serviciu, precum că l-ar fi numit cu cuvinte necenzurate pe inginer.

5. La 19 august 2022, directorul ÎS „Întreprinderea pentru Sivicultură Bălți” a fost emis ordinul nr. ***/p, prin care i s-a aplicat sancțiune disciplinară sub formă de mustrare.

6. Nefiind de acord cu aplicarea sancțiunii disciplinare, la 01 septembrie 2022, a depus cerere, solicitând reexaminarea cazului și anularea ordinului prin care i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare.

7. A susținut că motivele invocate în ordin nu corespund realității, deoarece nu a comis careva abateri disciplinare în cadrul îndeplinirii obligațiunilor sale de serviciu și nu a numit pe nimeni cu cuvinte necenzurate. Or, în acea perioadă se afla în concediu anual și nu se afla în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu.

8. Reclamantul a opinat că, în cazul în care inginerul sau o altă persoană ar fi considerat că le-a fost lezată onoarea și demnitatea, urma să apeleze la poliție, pentru a fi atras la răspundere contravențională, dar nu să fie sancționat disciplinar.

9. La 27 octombrie 2022, reclamantul a depus cerere, prin care și-a majorat pretențiile, invocând că prin ordinul nr. *****/p din 15 septembrie 2022 a fost anulat ordinul nr. *****/p din 19 august 2022, prin care a fost sancționat disciplinar.

10. Reclamantul a menționat că, indiferent de faptul că ordinul de sancționare disciplinară a fost anulat, dânsul nu a beneficiat de premiul acordat pentru Ziua lucrătorului în silvicultură marcat în data de 17 septembrie, în sumă de 4000 lei, Secția cadre l-a informat că nu a beneficiat de premiu pe motivul sancționării disciplinare.

11. La 29 septembrie 2022, a depus la Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Sivicultură Bălți” cerere, prin care a solicitat să fie inclus în lista colaboratorilor care urmează să beneficieze de premiul bănesc în legătură cu sărbătoarea profesională, însă până în prezent nu a primit răspuns la solicitarea sa.

12. Cu privire la repararea prejudiciul moral, a menționat că, pe parcursul activității sale de pădurar, de mai mult de 18 ani, nu a fost niciodată sancționat, mereu s-a aflat printre fruntașii întreprinderii, faptul sancționării sale ilegale a avut un impact emoțional negativ asupra sa, deoarece era privit de colegi ca un colaborator care nu-și îndeplinește obligațiunile de serviciu.

13. Reclamantul a solicitat anularea ordinului nr. *****/p din 19 august 2022, încasarea de la Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Sivicultură Bălți” prejudiciul material în mărime de 4000 de lei și prejudiciul moral în sumă de 5000 de lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

14. Prin hotărârea din 05 decembrie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Voloșin. S-a anulat ordinul nr. *****/p din 19 august 2022 „Cu privire la sancțiuni disciplinare” emis de Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Bălți”. S-a încasat de la Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Bălți” în beneficiul lui Vasili Voloșin prejudiciul material în sumă de 4000 de lei și prejudiciul moral în sumă de 1000 de lei.

15. În susținerea soluției adoptate, prima instanță a ajuns la concluzia de a anula ordinul nr. *****/p din 19 august 2022, deoarece acesta a fost emis fără a se indica în mod obligatoriu, temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii, termenul în care sancțiunea poate fi contestată și organul în care sancțiunea poate fi contestată și fără ca înaintea emiterii acestuia să fie cerută o explicație din partea angajatului.

16. Ce ține de pretenția reclamantului cu privire la încasarea prejudiciului material în sumă de 4000 de lei, instanța de fond a considerat-o întemeiată pe motiv că ordinul nr. *****/p din 19 august 2022 a fost anulat însăși de angajator, iar această circumstanță nu poate servi temei pentru neaplicarea stimulării.

17. De asemenea, instanța de fond nu a reținut argumentul pârâtului cu privire la faptul că lui Vasiliu Voloșin nu i-a fost acordat premiul și pe motiv că i-a fost aplicată sancțiune disciplinară prin ordinul nr. 90 din 03 august 2021, deoarece sancțiunea respectivă a fost aplicată cu mai mult de un an în urmă, iar potrivit art. 211 alin. (1) din Codul muncii termenul de validitate a sancțiunii disciplinare nu poate depăși un an din ziua aplicării, însă având în vedere că pe parcursul acestui termen salariatul nu a fost supus unei noi sancțiuni disciplinare, se consideră că sancțiunea disciplinară nu i-a fost aplicată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

18. La 19 aprilie 2023, Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Bălți”, reprezentată de avocata Diana Sanduleac, a declarat apel împotriva hotărârii din 05 decembrie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

19. Prin decizia din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a admis cererea de apel. S-a casat parțial hotărârea din 05 decembrie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central, în latura recuperării prejudiciului material de 4000 de lei, și în această parte s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care : S-a respins acțiunea formulată de Vasiliu Voloșin împotriva Întreprinderii de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Bălți” în latura recuperării prejudiciului material. În rest, hotărârea primei instanțe s-a menținut. S-a încasat de la Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Bălți” în beneficiul statului, taxa de stat pentru examinarea cauzei în prima instanță în mărime de 100 lei.

20. În consolidarea soluției adoptate, Curtea de Apel Bălți a reținut corecte concluziile primei instanțe cu privire la netemeinicia ordinului nr. ****/p din 19 august 2022, or, temei de emitere a ordinului urmau să fie concluziile și recomandările comisiei de anchetă, dar nu decizia angajatorului de creare a acestei comisii de anchetă. Așadar, cazul lui Vasiliu Voloșin soldat cu sancțiune disciplinară nu a făcut obiectul unei cercetări cum indică dispozițiile art. 208 din Codului muncii (cel puțin asemenea probe instanței nu i-au fost prezentate), respectiv sancțiunea s-a aplicat neîntemeiat, pentru care motive angajatorul și-a anulat-o benevol.

21. Ce ține de compensarea prejudiciului moral cauzat lui Vasiliu Voloșin în legătură cu sancționarea lui disciplinară ilegală, Curtea de Apel Bălți a reținut cuantumul acordat de instanța de fond în mărime de 1000 de lei ca fiind justificat și rezonabil în raport cu împrejurările sancționării lui, raportate la revocarea benevolă de către angajator a acestui ordin de sancționare.

22. În partea reparării prejudiciului material, Curtea de Apel Bălți a indicat că angajatorul asigură prin două căi disciplina muncii: 1) Convingerea și 2)

Constrângerea. Iar, una dintre metodele convingerii angajatului să respecte disciplina muncii este acordarea de premii și tot metoda premierii constituie consecința muncii eficiente prestate de salariat, care să fie conștiincioasă și remarcată cu succese în muncă. Or, a stimula înseamnă a încuraja, a îndemna, a face să sporească energia unei persoane (art. 203 Codul muncii).

23. Codul muncii însă, nu stabilește criteriile de stimulare, deci folosirea dreptului de stimulare este lăsată la decizia angajatorului, care determină de sine stătător, sau după caz, de comun acord cu reprezentanții salariaților, cine, pentru care merite și în ce mod poate fi stimulat.

24. Deoarece legea nu prevede dreptul subiectiv al lucrătorului la alte stimulări decât cele salariale, el nu poate pretinde la nici un fel de stimulări sau la înaintarea candidaturii sale spre a fi stimulat în baza art. 203-205 din Codul muncii. În același timp nici angajatorul nu este obligat la efectuarea unor stimulări în baza acestor norme.

25. Instanța de apel a menționat că speței sunt aplicabile dispozițiile art. 137 alin. (1) din Codul muncii, potrivit căruia angajatorul este în drept să stabilească diferite sisteme de premiere, de adaosuri și sporuri la salariul de bază, altă plăți de stimulare după consultarea reprezentanților salariaților. Sistemele indicate pot fi stabilite și prin contractul colectiv de muncă.

26. Prin urmare, în virtutea cadrului normativ existent și ținând cont de latitudinea angajatorului de a acorda stimulări salariaților săi pentru merite în muncă, instanța de apel a reținut astfel lipsa temeiurilor de încasare pentru Vasili Voloșin a prejudiciului solicitat în mărime de 4000 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

27. La 20 octombrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Sivicultură Bălți” a depus recurs împotriva deciziei din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea ce ține de menținerea hotărârii primei instanțe cu privire la încasarea prejudiciului moral și emiterea unei decizii prin care pretenția lui Vasili Voloșin cu privire la încasarea prejudiciului moral să fie respinsă.

28. În motivarea recursului a indicat că instanțele ierarhic inferioare au admis încasarea prejudiciului moral, pe motiv că sancțiunea disciplinară sub formă de muștrare a fost aplicată ilegal, însă ordinul prin care a fost aplicată sancțiunea disciplinară a fost anulat de către recurentă extrajudiciar.

29. Suplimentar, a indicat că Vasili Voloșin nu a solicitat repararea prejudiciului moral din cauza aplicării ilegale a sancțiunii disciplinare, dar a pretins compensarea cheltuielilor de judecată prevăzute la art. 90-96 din Codul de procedură civilă.

30. La 13 noiembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Vasili Voloșin a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 29 iunie 2023 a Curții de Apel

Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei contestate și emiterea unei noi decizii de menținere a hotărârii primei instanțe.

31. În motivarea recursului a indicat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, arbitrară și se bazează în mod determinat pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, iar concluziile instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

32. La 21 noiembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat părților copia recursurilor pentru a depune referințe, însă acestea nu au făcut uz de dreptul lor procedural respectiv.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

33. Art. 434 al Codului de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

34. Art. 433 alin. 1, lit. f) din Codul de procedură civilă:

„ Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: f) recursul este vădit neîntemeiat. ”

35. Art. 432 alin. din Codul de procedură civilă:

„ (1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

36. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„ În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

37. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință

publică la 29 iunie 2023. Decizia motivată din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost expediată lui Vasiliu Voloșin, prin intermediul poștei terestre, la data de 15 septembrie 2023, fiind recepționată la 20 septembrie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS8010061767AS (f.d. 95) și Întreprinderii de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Bălți”, prin intermediul poștei electronice, la 15 septembrie 2023 (f.d. 92).

38. Astfel, recursurile declarate de Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Bălți”, la 20 octombrie 2023 și Vasiliu Voloșin, la 13 noiembrie 2023 se consideră depuse în termenul stabilit de lege

39. Examinând admisibilitatea recursurilor, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererile de recurs depuse de Vasiliu Voloșin și Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Bălți” sunt inadmisibile, pentru motivele ce succed.

40. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

41. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul de procedură civilă dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate.

42. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

43. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recursuri, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Bălți și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural.

44. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursurile depuse de Vasiliu Voloșin și Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Bălți” conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată/referință, în apel care au fost analizate de către Curtea de Apel Bălți, fiind apreciate în mod corespunzător.

45. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

46. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă.

47. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

48. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Bălți și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simplă trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Bălți, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

49. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

50. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

51. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

52. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a aprecia recursurile declarate de Vasili Voloșin și Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Sivicultură Bălți”, ca fiind inadmisibile.

53. Din aceste motive, în conformitate cu art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. f) și art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile depuse de Vasili Voloșin și Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Sivicultură Bălți” împotriva deciziei din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Oxana Parfeni